

Maritim 10 - Holbæk 10. klassecenter

Maritim 10 på Holbæk 10. klassecenter har siden 2022 givet unge mulighed for at kombinere den almindelige 10. klasses undervisning med et målrettet maritimt forløb. Med udgangspunkt i både faglige krav og praksisnære maritime aktiviteter har projektet søgt at udforske, hvordan folkeskolens 10. klasse kan fungere som bro til de maritime erhverv og uddannelser, samtidig med at der arbejdes med at løfte eleverne fagligt og socialt.

Formål

Formålet med Maritim 10 har været at skabe et uddannelses tilbud i 10. klasse, som kombinerer almen skoleundervisning med maritime faglige elementer, praksis, og direkte kontakt til erhvervslivet. Gennem undervisning i sejlads, navigation, maritime håndværk og naturfag samt praktikophold i den maritime branche, har projektet søgt at synliggøre de mange karriereveje inden for Det Blå Danmark for eleverne.

Tilbuddet drives af Holbæk 10. klassecenter i samarbejde med lokale og nationale maritime aktører, herunder Kystliv Holbæk, Nationalmuseets skibe og værksteder, rederier, værfter samt uddannelsesinstitutioner.

Omfang og indhold

Maritim 10 har i projektperioden haft fire årgange:

- 2022/23: 10 elever
- 2023/24: 11 elever
- 2024/25: 14 elever
- 2025/26: 13 elever

Der er således gennemført tre afsluttede årgange, mens den fjerde er i gang. Der har i alt gået 49 elever i Maritim 10 i projektperioden.

Både det lokale og nationale kendskab til Maritim 10 er vokset i den tid, tilbuddet har eksisteret. Eleverne er typisk blevet opmærksomme på muligheden for at gå i Maritim 10 gennem lærere fra Holbæk 10. klassecenter, der har præsenteret tilbuddet ude på deres egne skoler, gennem deres lokale uddannelsesvejledere, fordi de har haft venner eller familiemedlemmer, der tidligere har gået i Maritim 10, eller fordi de kender til tilbuddet gennem andre maritime ungdomsaktiviteter, særligt UngHavn, som er en del af Holbæk Ungdomsskole. Det øgede kendskab til tilbuddet, både blandt samarbejdspartnere som uddannelsesvejledere og i det lokale ungdomsmiljø generelt, har bidraget til, at elevtallet er steget gennem projektperioden.

Undervisningen i Maritim 10 er tilrettelagt med udgangspunkt i kravene i folkeskoleloven og bekendtgørelserne for 10. klasse, herunder reglerne om obligatorisk og valgfri del (§ 19 c og § 19 d) samt mindste timetal for helårsforløb (§ 19 b). Det betyder blandt andet, at hvert skoleår indeholder det krævede minimum af undervisningstimer til de obligatoriske fag, at eleverne deltager i brobygning til ungdomsuddannelse, samt at den valgfri del af undervisningen kan målrettes elever med interesse for særlige fagretninger - i dette tilfælde det maritime område.

Cirka 40 % af elevernes skema er afsat til maritime faglige aktiviteter, som eksempelvis undervisning i sejlads, navigation, maritime håndværk og naturfag. Den resterende undervisning omfatter fagene dansk, matematik og engelsk, hvor indholdet i videst muligt omfang tilrettelægges med udgangspunkt i temaer og problematikker fra den maritime verden, samtidig med at man imødekommer de fagmål, som er defineret af Børne- og Undervisningsministeriet.

I undervisningen arbejdes der med temaer som bæredygtighed kombineret med praktisk teknik og håndværk. Det har været prioriteret at give eleverne mulighed for at præsentere deres produkter og projekter for offentligheden. F.eks. har et af holdene bygget en soldrevet båd på Nationalmuseets værft, som de efterfølgende har præsenteret på SKVULP-festivalen i Holbæk. Muligheder som denne medvirker både til at øge elevernes faglige stolthed samtidig med at det styrker kendskabet til Maritim 10 i lokalsamfundet.

Eleverne deltager i både dags- og ugetogter med Nationalmuseets skonnert *Bonavista*. Ombord undervises i bl.a. navigation, praktisk sømandsskab og maritime håndværk. Desuden undervises eleverne i sejlads i Kystliv Holbæks klinkbyggede Isefjordsjoller, hvor eleverne desuden lærer om maritim kultur og livet ved kysten i en lokalt forankret historisk kontekst. Som afslutning på den praktiske sejlads- og navigationsundervisning føres eleverne til prøve i både teoretisk- og praktisk duelighed.

I løbet af skoleåret indgår der endvidere mulighed for praktikophold hos rederier og maritime virksomheder samt en lang række besøg hos uddannelser og værfter, f.eks. hos EUC Nord, Martec, Svendborg Søfartsskole, Esvagt, Mærsk, DFDS, Karstensens Skibsværft, Flådestation Frederikshavn, VMS Group, PJ Circular, Orø-færgen m.fl.

Resultater

En betydelig andel af eleverne vælger en maritim uddannelsesvej efter at have gået i Maritim 10. De uddannelser, eleverne er startet på efterfølgende, er bl.a. HF-Søfart, skibsassistent, skibsmontør, maritim smed og bådebygger. Konkret er lidt over halvdelen af de elever, der på nuværende tidspunkt har afsluttet Maritim 10, gået videre på maritime uddannelser. Samarbejderne med rederier, værfter og maritime uddannelsesinstitutioner har givet eleverne adgang til branchekendskab, praktikophold og netværk. I flere tilfælde er der blevet indgået uddannelsesaftaler om f.eks. læreplads med virksomheder, som eleverne har lært at kende gennem deres forløb i Maritim 10.

Det er vores vurdering, at projektet har vist, at når unge møder de maritime erhverv gennem praksis og direkte kontakt, fremmer det både deres kendskab og interesse for branchen og øger sandsynligheden for, at de vælger en maritim uddannelsesvej efterfølgende.

Årlige kvalitative evalueringer gennemført internt på Holbæk 10. klassecenter har desuden vist, at eleverne generelt oplever et betydeligt løft af deres trivsel sammenlignet med tidligere skoleforløb, og at den afveksling mellem teori, praksis og erhverv, som Maritim 10 tilbyder, bidrager til at styrke deres motivation og tro på egne evner i uddannelsessammenhæng.

Skalering og national udbredelse

Det har i projektperioden været et gennemgående mål at udbrede kendskabet til Maritim 10 som metode og at støtte og dele viden med interesserede parter, som har ønsket at oprette lignende tilbud. I den forbindelse har Maritim 10 været præsenteret ved årlige maritime netværksmøder med kommuner og uddannelsesaktører over hele landet for at udbrede kendskabet til tilbuddet og videregive erfaringer og gode praksisser.

Der har desuden været afholdt sparringsmøder med bl.a. Mariager Fjord, Esbjerg og Frederikssund kommuner med henblik på at undersøge mulighederne for opstart af lignende maritime 10. classes-tilbud.

I et lokalt perspektiv indgår Maritim 10 som en del af en større maritim udviklingsstrategi i Holbæk Kommune. Maritim 10 har som led i denne strategi været præsenteret i sammenhænge som UngHolbæk's ungdomsskoletilbud UngHavn, Kystlivs fritidstilbud "Sejlads og Håndværk", Maritim HF på Stenhus Gymnasium og Maritim FGU, hvilket har været med til at øge det lokale kendskab til Maritim 10. Det er desuden vores vurdering, at det stærke samarbejde, Maritim 10 har udviklet med disse aktører, skaber en synergi mellem tilbuddene og gør det lettere for unge f.eks. at bevæge sig fra maritime fritidsaktiviteter ind i egentlige maritime uddannelsesforløb.

Erfaringer og anbefalinger

Erfaringerne med Maritim 10 har vist, at det er muligt at skabe et velfungerende samspil mellem folkeskolens 10. klasse, det maritime erhvervsliv og de maritime uddannelsesinstitutioner. Erfaringerne fra projektet dokumenterer, at praksisnære undervisningsforløb med tæt kobling til erhvervet både styrker elevernes motivation, trivsel og øger sandsynligheden for, at de vælger en maritim uddannelsesvej.

Det er vores vurdering, at erfaringerne og metoderne bag Maritim 10 har et betydeligt potentiale for videreførelse og udbredelse - også udenfor 10. klasse-regi, f.eks. i form af maritim udskoling, maritimt valgfag i folkeskolen o.l. Den maritime sektor har et vedvarende behov for dygtige, engagerede unge, som kender til branchens muligheder og krav. Maritim 10 bidrager til at imødekomme dette behov, og vi mener, at modellen med fordel kan overføres til andre kommuner og uddannelsessammenhænge. Det anbefales derfor, at

erfaringerne fra Maritim 10 anvendes som inspiration i det videre arbejde med at styrke sammenhængen mellem grundskolen og Det Blå Danmark.

Martine Wiig Schwartz og Per Frederiksen

Lærere, Maritim 10, Holbæk 10. klassecenter